

**Likabehandlingsplan
och
plan mot kränkande behandling
för
Förskolan Skattkammaren
2020
1.**

2. Inledning

Det här är Förskolan Skattkammarens handlingsplan för att motverka alla former av trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling. Vi accepterar inte någon form av kränkande behandling. Detta gäller mellan barn - barn såväl som mellan personal – barn, barn – personal och personal – personal. Självklart gäller det även andra som kommer till förskolan såväl barn som vuxna.

3. Bakgrund och uppdrag

Sedan 2006-04-01 gäller lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Lagen ställer krav på ett aktivt och målinriktat arbete i syfte att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Skollagen (SFS 1985:1100, SFS 1999:886) säger att:

”Verksamheten i (för)skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom (för)skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Särskilt ska den som verkar inom (för)skolan

- främja jämställdhet mellan könen samt
- aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.”

I Läroplan för förskolan (Lpfö 98) står att läsa:

”En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen.”

Allt detta ingår i förskolans uppdrag.

4. Syfte

Lagens syfte är att förtydliga (för)skolans ansvar när det gäller att garantera alla barns och elevers trygghet i förskola/skola. Det innebär att diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder förbjuds i förskola/skola. Lagen innebär att barn och elever får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling, t ex mobbning.

5. Definition – Vad är kränkande behandling?

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

- Diskriminering: En handling eller struktur som utestänger eller kränker en person t ex när någon behandlas annorlunda på grund av sitt kön, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuella läggning eller funktionshinder. Den behöver inte vara medveten eller aktiv.
- Trakasserier: En aktiv och medveten handling som kränker en person och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.
- Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en persons värdighet.

Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Diskriminering eller annan kränkande behandling kan vara:

- Fysisk: att bli utsatt för slag och knuffar
- Verbal: att bli utsatt för hot, svordomar, bli kallad för öknamn
- Psykosocial: att bli utsatt för utstötning genom blickar och annat kroppsspråk i lek och andra aktiviteter
- Text-och bildburen: att skriva elakheter och rita "nidbilder"

En viktig utgångspunkt är att den som uppger sig ha blivit kränkt alltid måste tas på allvar!

6. Riktlinjer enligt Lpfö 18

Arbetslaget ska

- Visa respekt för individen och medverka till att skapa ett demokratiskt klimat i förskolan, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet,
- samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling.
- stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra.
- samarbeta med vårdnadshavare, samt diskutera regler och förhållningssätt i förskolan med vårdnadshavare, för att främja barnets utveckling till en ansvarskännande människa och samhällsmedlem.

7. Vision

Vi vill att Förskolan Skattkammaren ska vara en arbetsplats för barn och vuxna där alla känner sig trygga. Ingen ska bli utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling.

Strävansmål

- Förskolan ska vara fri från kränkningar så att alla kan känna trygghet och glädje.
- Alla på förskolan ska lära sig att visa hänsyn, samarbeta, kommunicera, lösa konflikter samt behandla varandra med respekt.
- Vårdnadshavarna ska känna tillit och förtroende när de lämnar sina barn på förskolan.
- Vi vill skapa en god fysisk och psykisk arbetsmiljö för både barn och personal i förskolan där det finns tydliga gränser mot oacceptabla beteenden.
- Alla ska känna sig trygga med och uppfatta att förskolan reagerar om problem uppstår och uppleva att de kan påverka sin situation.

8. Förebygga och förhindra

All personal inom förskolan ska arbeta förebyggande mot kränkningar genom att:

- Vara goda förebilder (både barn och vuxna).
- Uppmuntra positivt beteende.
- Alltid värna om att alla ska känna sig trygga.
- Stärka barnens självkänsla, självförtroende och självförtroende.
- Lära barnen säga "nej", "sluta" och "stopp" samt lära dem att respektera när någon säger nej och sluta.
- Alla i personalgruppen uppmärksammas om någon blir illa behandlad.
- Alla ska våga säga till (barn och vuxna) om man känner sig kränkt.
- Ha en god kommunikation med vårdnadshavarna.
- Ha god uppsikt över de utrymmen där barnen befinner sig.
- Vara en närvarande vuxen, tillsammans med barnen
- Arbeta med "Gyllene regeln" – Allt vad du vill att människor ska göra mot dig ska du också göra mot dem.

Vi accepterar inte:

- att någon slåss, sparkas, knuffas eller spottas mot eller på någon
- fula ord eller svordomar till varandra
- att varken barn eller vuxna hamnar i ett utanförskap

Metoder för att förebygga kränkning:

- Värdegrundsdiskussioner (en ständigt levande process)
- Närvarande vuxna
- Dagliga samtal med barnen
- Sagor, rim och ramsor om t ex vänskap
- Hålla varandra i handen i lekar och liknande.
- Alla kan sitta bredvid varandra
- Se till att alla får plats
- Se till att ingen är ofrivilligt ensam
- Dramatiseringar
- Att massera varandra ("den man masserar kränker man inte")
- Reflektioner pedagoger emellan
- Föräldramöten
- Vårdnadshavareråd
- Personalutbildning

Under de år barnen är hos oss ska vi vuxna lära barnen reflektera över sitt handlande genom att ställa frågor som:

- Hur kände du?
- Hur blev det så här?
- Hur tror du den andra kände sig?
- Hur kunde du gjort istället?
- Hur skulle du vilja att det var?

9. Utredda och åtgärda

Barn – barn:

- Uppmärksamma och prata med barnen om vad som har hänt.
- Använda "hur"-frågorna.
- Visa att beteendet är oacceptabelt.
- Vid upprepade tillfällen av kränkningar eller vid kränkningar riktade mot ett och samma barn sker samtal med vårdnadshavare, ev. tillsammans med barnet.
- Dokumentera och följ upp.
- Vid behov kontaktas specialpedagog för hjälp att komma vidare.

Det är angeläget att förskolan uppmärksammar även vuxnas kränkningar mot barn.

Vuxna – barn:

- Var rak. Reagera och säg till om någon vuxen (personal, vårdnadshavare) betar sig kränkande mot ett barn.
- Ta den vuxne åt sidan och fråga hur han/hon tänkte.
- För aldrig känsliga diskussioner mellan vuxna då barn är närvarande.
- Förskolechef ska anmäla till socialtjänsten vid misstanke om övergrepp.
- Dokumentera och följ upp.

10. Dokumentation

Skriv ner vad som har hänt och vilka som fått informationen. Arkivera dokumentationen.

11. Utvärdering

Likabehandlingsplanen följs upp årligen i samband med kvalitetsredovisningen. Vi gör även kartläggningar i samband med utvecklingssamtal och barnintervjuer, samt emellanåt genom föräldraenkäter.

12. Till dig som vårdnadshavare

Vårdnadshavare har också ett stort ansvar. Om förskola och hem tar klart avstånd från kränkande behandling får detta en positiv påverkan på barnen. Prata med ditt barn om hur det är på förskolan. Är någon utsatt? Är någon ensam? Misstänker du att ditt eller någon annans barn utsätts för kränkande behandling, kontakta personalen.

Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker andra. Men om det är så, är du den som bäst kan göra något åt det. Vi ber dig att göra helt klart för barnet att du ser mycket allvarligt på beteendet och inte accepterar det. Även i sådana fall är det bra att kontakta personalen.

13. Kartläggning och nulägesanalys

I personalgruppens utvärdering och den kartläggning som är gjord i samband med barnintervjuer och utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare, kom det fram att alla barn känner sig trygga på förskolan och att ingen upplever sig utsättas för kränkande behandling. Det finns fortfarande barn som tycker att det är jobbigt när det blir bråk eller för höga ljud, vilket är något vi hela tiden arbetar med. Vi är närvarande pedagoger; vi är där barnen är, vilket lett till tryggare barn och att vi tidigt kan uppmärksamma ev kränkande handlingar eller tendenser till att någon kan känna sig utsatt. Vi kan arbeta mer förebyggande. Detta är något vi ska fortsätta arbeta med. Vi har sett att det fortfarande kan hända att något barn väljer att inte vara med ett annat barn av olika orsaker, vilket är något vi arbetar medvetet med och fortsätter att arbeta med. Vi även sett att några barn numera, med lite vuxenstöd, kan inkludera ett barn som verkar vara ensamt, vilket vi ser som otroligt positivt och därmed har ett nytt mål uppkommit. Alla är trygga och trivs på Skattkammaren och så vill vi ha det även i fortsättningen, vilket gör att vi måste fortsätta med vårt aktiva arbetssätt.

13. Nya mål

- Att inget barn ska "väljas bort". Att ytterligare befästa den grundregel som finns på förskolan, att alla får vara med.
- Att barnen själva kan inkludera ett barn som verkar vara ensamt.
- Att vuxna har kontroll på barnens bråklek och bryter vid behov.
- Att personal som ser, eller får kännedom om, att ett barn eller annan vuxen blir illa behandlad, alltid reagerar direkt och vidtager de åtgärder som behövs (samtal med berörd, ev. samtal med vårdnadshavare eller förskolechef)
- Att vuxna även fortsättningsvis finns nära barnen i lek.

14. Förankring av likabehandlingsplan

Vi håller vår likabehandlingsplan levande genom att regelbundet diskutera den på olika sätt i personalgruppen och tillsammans med barnen. Förskolechefen ansvarar för att ny personal samt vikarier alltid tar del av likabehandlingsplanen och vet var den finns för att kunna gå tillbaka och läsa igen. I samband med att förskolan tar emot ett nytt barn ska vårdnadshavarna informeras om likabehandlingsplanen. Det informeras även om den på föräldramöten och ibland i samband med utvecklingssamtal.

Det är allas ansvar att vi följer detta förhållningssätt.